

ZUS DLA CIEBIE

Magazyn informacyjny dla klientów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

To ZUS właśnie.

Mija chyba najlepszy rok w historii ZUS, najlepszy także dla naszych klientów. W 2012 r., jako pierwsi w Polsce oddaliśmy do Państwa dyspozycji nowoczesny e-urząd. To jednak nie koniec, ulepszanie świadczonych przez nas usług trwa nadal – zapewnia Jacek Dziekan, rzecznik prasowy ZUS.

str. 2

Kto pyta nie błądzi.

Miliony zadanych pytań, miliony udzielonych odpowiedzi – tak upłynęły cztery i pół miesiąca pracy Wirtualnego Doradcy ZUS.

str. 2

Kontrole ZUS wcale nie straszne.

Kto i jak długo może być kontrolowany przez ZUS oraz czy ustalenia inspektorów ZUS są ostateczne, wyjaśnia Elżbieta Żurek z Departamentu Kontroli Płatników Składek Centrali ZUS.

str. 3

Uprawnienia emerytalne dla osób walczących o wolną Polskę

Osobom, które walczyły o suwerenną Polskę, przysługuje dziś szereg uprawnień emerytalnych. W systemie emerytalnym, obok świadczeń kombatanckich dla żołnierzy oraz ofiar działań wojennych, funkcjonują także uprawnienia dla osób represjonowanych w okresie PRL.

Wśród świadczeń wypłacanych przez ZUS znajdują się te przyznawane kombatanom i innym osobom uprawnionym, czyli tym, którzy brali udział w wojnach, działaniach zbrojnych i powstaniach narodowych jako członkowie formacji wojskowych lub organizacji walczących o suwerenność i niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawa o kombatanach w art. 2 precyzuje, kogo można zaliczyć do powyższej wymienionych osób.

Ponadto, za działalność równorzędną z działalnością kombatancką, uznaje się czynny udział w zbrojnym wystąpieniu w Poznaniu w czerwcu 1956 r. skutkujący – w wyniku działania wojska lub milicji – śmiercią lub uszczerbkiem na zdrowiu. Dotyczy to także udziału w wydarzeniach na Wybrzeżu w grudniu 1970 r. zakończonych śmiercią, uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia na czas powyżej siedmiu dni.

Osoby z uprawnieniami kombatanckimi mają prawo do pobierania dodatku kombatanckiego, dodatku kompensacyjnego i ryczałtu energetycznego, wypłacanych wraz z emeryturą lub rentą. Nie można zapominać, że dodatek kompensacyjny i ryczałt energetyczny przysługują również wdowom lub wdowcom po

kombatanach i innych osobach uprawnionych, którzy są emerytami lub rencistami.

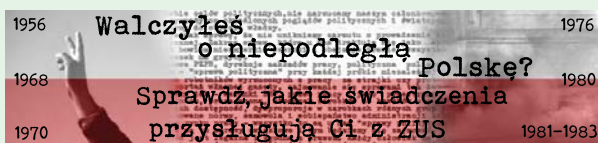
Internowani i prześladowani

Pozostałe osoby represjonowane w okresie PRL także mają uprawnienia emerytalne, choć innego rodzaju. Otóż, w myśl art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, okresy represji są uznawane w przebiegu zatrudnienia za okresy składkowe lub nieskładkowe.

Okresami składkowymi są okresy uwięzienia po 31 grudnia 1956 r. z powodów politycznych na mocy wyroku sądu lub bez niego, a także internowania w okresie stanu wojennego, ogłoszonego dekretem z dnia 12 grudnia 1981 r.

Za okres składkowy uznawana jest również praca pomiędzy styczniem 1957 r. a kwietniem 1989 r. na rzecz nielegalnych w PRL organizacji politycznych i związków zawodowych.

Natomiast osobie, która wskutek represji politycznych nie mogła przed 4 czerwca 1989 r. normalnie pracować, ZUS zaliczy ten okres do stażu ubezpieczeniowego jako okres nieskładkowy, jednak w wymiarze nie większym niż 5 lat.

ZUS najlepszy w Europie

Platforma Usług Elektronicznych została uznana przez specjalistów IT za najlepszy projekt e-administracji w Europie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych odebrał nagrodę Software AG Polska dla Innowacyjnych Klientów i Partnerów. Firma Software AG Polska doceniła innowacyjność Zakładu w zakresie stosowanych rozwiązań informatycznych, jak i społeczny charakter przedsięwzięcia, jakim jest Platforma Usług Elektronicznych ZUS. PUE została uznana za najbardziej innowacyjny i nowatorski projekt w obszarze administracji publicznej z wykorzystaniem tzw. szyny usług, czyli swego rodzaju informatycznej magistrali odpowiedzialnej za transmisję danych. Nagroda została wręczona w trakcie międzynarodowej konferencji Software AG „Process World 2012”. W konferencji uczestniczyło 700 gości z całego świata, reprezentujących firmy branży komercyjnej oraz instytucje publiczne, które w swojej codziennej działalności korzystają z rozwiązań informatycznych Software AG.

Firma Software AG jest światowym liderem w zakresie doskonalenia procesów biznesowych, integracji systemów i zarządzania danymi w oparciu o architekturę opartą na usługach oraz technologię Big Data.

Nagroda Software AG Polska to kolejna w ostatnim czasie nagroda dla ZUS za wdrożenie Platformy Usług Elektronicznych, czyli pierwszego profesjonalnego e-urzędu w Polsce, który umożliwia obsługę spraw przez internet. We wrześniu branżowy magazyn Computerworld przyznał Zakładowi tytuł „Lidera Informatyki”.

**Zdrowia,
Uśmiechu,**

Spełnienia marzeń, z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku życzy ZUS

Jacek Dziekan
Rzecznik prasowy
ZUS

To ZUS właśnie

Mija chyba najlepszy rok w historii Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, najlepszy także dla naszych klientów. W 2012 r., jako pierwsi w Polsce oddaliśmy do Państwa dyspozycji nowoczesny e-urząd. To jednak nie koniec, ulepszanie świadczonych przez nas usług trwa nadal.

Nikogo z Państwa już chyba nie trzeba uświadamiać na temat Platformy Usług Elektronicznych (www.pue.zus.pl). Ten wirtualny e-ZUS zyskuje kolejnych zwolenników. Liczba użytkowników portalu PUE rośnie z dnia na dzień. Rośnie także liczba udostępnianych za jego pośrednictwem druków i formularzy. Oznacza to, że dzięki swojemu profilowi na PUE mogą Państwo załatwić coraz więcej spraw. Najwięcej ułatwień w kontaktach z nami zyskali mali przedsiębiorcy, którzy nie muszą już płacić firmom księgowym za rozliczanie z ZUS, gdyż mogą się rozliczyć samodzielnie przy pomocy programu e-Płatnik.

Koniec roku nie jest jednak końcem zmian w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Z myślą o naszych klientach i dla Państwa wygody, do wyposażenia wszystkich oddziałów ZUS i większych inspektoratów wprowadzamy właśnie urzędomy, które na nasze potrzeby nazwaliśmy „zusomatami”. Są to samoobsługowe urzędy, za pomocą których załatwicie Państwo dowolną sprawę w Zakładzie. Umożliwiają one bowiem złożenie, tak w formie papierowej, jak i elektronicznej, dowolnego rodzaju wniosku. Dają dostęp do własnego profilu w witrynie PUE oraz pozwalają na szybki kontakt z konsultantem ZUS. Urządzenia będą (a niektóre już są) do Państwa dyspozycji 24 godziny na dobę przez siedem dni w tygodniu. Tak więc w ZUS-ie nie spotkacie się już Państwo z takim oto problemem, że późno kończycie pracę i nie możecie załatwić tzw. urzędowej sprawy. ZUS będzie dla Państwa dostępny cały czas. Nie będzie potrzeby „zrywania się” z pracy. Jeżeli będzie istniała taka potrzeba odwiedzić Państwo placówkę ZUS wieczorem i wtedy złożyć dokumenty i załatwić swoją sprawę... w „zusomacie”.

Także dla Państwa wygody i sprawniejszej obsługi w połowie listopada rozbudowaliśmy Centrum Obsługi Telefonicznej. Tym samym liczba konsultantów czekających na Państwa pytania wzrosła do 120 osób.

Życząc wszystkim Państwu Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku, życzę równocześnie zadowolenia ze świadczonych przez nas usług, tak w formie standardowej, jak i elektronicznej.

Kto pyta nie błądzi

Miliony zadanych pytań, miliony udzielonych odpowiedzi – tak upłynęły cztery i pół miesiąca pracy Wirtualnego Doradcy ZUS.

Wirtualny Doradca Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, podobnie jak portal Platformy Usług Elektronicznych, którego jest nieodzownym elementem, wystartował 14 czerwca. Zadanie postawione przed nim i przed jego twórcami było jasne: umiejętnie i jak najprościej wyjaśniać zasady rządzące ubezpieczeniami społecznymi. O jego zasobach informacyjnych najlepiej świadczy fakt, że nie ma w tym aspekcie żadnej konkurencji w Polsce. Żaden działający w kraju wirtualny doradca nie dysponuje podobną ilością zapamiętanych faktów, co awatar ZUS-u. Pytać można go o wszystko: ubezpieczenia, świadczenia, obowiązki przedsiębiorców, czy koordynację w zakresie ubezpieczeń społecznych w Unii Europejskiej. Odpowiedzi, w zależności od gustu klientów Zakładu, udzieli wirtualna pani Monika lub wirtualny pan Krzysztof.

Jak się okazuje, Wirtualny Doradca ZUS cieszy się bardzo dużą popularnością w internecie. Dotychczas skierowano do niego już ponad 3,6 mln

zapytań. Najwięcej, bo aż 275 tys., zostało zadanych w dwa tygodnie po oficjalnym uruchomieniu awatara, tj. 29 czerwca. Obecnie liczba kierowanych do niego pytań oscyluje w granicach 10 tys. dziennie.

— *Oczywiście zdajemy sobie sprawę, że część z tej milionowej rzeszy zapytań, to pytania dalekie od merytoryki pracy ZUS, które wynikają raczej z chęci sprawdzenia naszego doradcy z wiedzy ogólnej i zdolności do rozmów o niczym. Cieszy nas to mimo wszystko, ponieważ nawet takie chęci prowadzą do wizyty na portalu Platformy Usług Elektronicznych ZUS, dając tym samym możliwość zapoznania się z pierwszym polskim e-urzędem. Liczna grupa takich właśnie gości jest już stałymi użytkownikami PUE – mówi Jacek Dziekan, rzecznik prasowy ZUS.*

Co równie istotne, za pośrednictwem portalu Platformy Usług Elektronicznych klienci ZUS zarezerwowali już ponad 4 tys. wizyt w terenowych jednostkach Zakładu.

Kalendarium ZUS (www.zus.pl/kalendarium)

Grudzień 2012

3.12.2012 r.	Szkolenie dla płatników rozliczających składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Organizator: Oddział ZUS w Białymstoku
3.12.2012 r.	Szkolenia z zakresu BHP dot. praktycznych zasad bezpiecznej eksploatacji maszyn i urządzeń. Organizator: I Oddział ZUS w Poznaniu
4.12.2012 r.	Szkolenia dla pracodawców dot. metodyki prowadzenia instruktażu stanowiskowego. Organizator: II Oddział ZUS w Warszawie
5.12.2012 r.	Termin opłacania składek za listopad 2012 r. – jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe
8.12.2012 r. – 9.12.2012 r.	Szkolenie okresowe BHP dla pracodawców z małych i średnich przedsiębiorstw z sektora budowlanego, transportu, przetwórstwa przemysłowego. Organizator: Oddział ZUS w Olsztynie
10.12.2012 r.	Termin opłacania składek za listopad 2012 r. – osoby opłacające składkę wyłącznie za siebie
10.12.2012 r.	Szkolenie na temat świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Organizator: Oddział ZUS w Gdańsku
17.12.2012 r.	Termin opłacania składek za listopad 2012 r. – pozostali płatnicy

ADRESY INTERNETOWE:

www.zus.pl

Baza wiedzy o ubezpieczeniach społecznych

pue.zus.pl

Platforma Usług Elektronicznych

e-inspektorat.zus.pl

Przewodnik dla ubezpieczonych i płatników składek

mojaskladka.zus.pl

Poradnik dla osób zainteresowanych stanem swojego konta emerytalnego

mojaemerytura.zus.pl

Kalkulator emerytalny

www.zus.pl/ue

Projektuj unijne realizowane w ZUS

Kontrole ZUS wcale nie straszne

Kto i jak długo może być kontrolowany przez ZUS oraz czy ustalenia inspektorów ZUS są ostateczne, wyjaśnia Elżbieta Żurek z Departamentu Kontroli Płatników Składek Centrali ZUS.

Kto może być kontrolowany przez ZUS?

Zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych inspektorzy kontroli ZUS mogą sprawdzać każdego, na kim spoczywa obowiązek zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, obliczania i opłacania składek na te ubezpieczenia i inne fundusze, potrącania składek oraz wypłaty świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Kontrole dotyczą zarówno przedsiębiorców, jak i pozostałych płatników składek, tzn. szkół, urzędów miasta, urzędów gmin, itd. Możemy zatem przyjść do tych wszystkich, którzy powierzają pracę czy to na podstawie umowy o pracę, czy też umów cywilnoprawnych – zlecenia czy o dzieło. Kontrole podlegają także płatnicy składek, którzy wysyłają pracowników za granicę. Przedmiotem kontroli jest ustalenie właściwego ustawodawstwa dla ubezpieczonych świadczących pracę za granicą.

Jak często można kontrolować dany podmiot?

Tak często, aby możliwe było dochodzenie należności z tytułu składek i wypłaconych świadczeń. Jednakże ustawa o swobodzie działalności gospodarczej wprowadziła limity czasu trwania kontroli w zależności od wielkości przedsiębiorcy. Mikroprzedsiębiorcę, czyli płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczeń społecznych do 10 osób, można kontrolować przez 12 dni roboczych w roku kalendarzowym. Natomiast małych płatników składek będących przedsiębiorcami przez 18 dni roboczych, średnich płatników składek 24 dni robocze, a pozostałych 48 dni robocze. Te limity czasowe ma każdy z organów kontrolnych, czyli ZUS, Urząd Skarbowy i inne organy kontrolne.

A co może być kontrolowane?

Zakres kontroli zawarty jest w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. Kontroli podlegać może zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych, prawidłowość obliczania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń i rozliczenia z tego tytułu, kompletowanie wniosków emerytalno-rentowych, wystawianie zaświadczeń do celów ubezpieczeń społecznych. Ponadto możliwe są oględziny majątku płatnika, ale tylko w przypadku zalegania z opłatami składek.

Czy płatnik jest informowany o planowanej kontroli?

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej nałożyła obowiązek doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jest ono dostarczane osobiście przez inspektora albo wysyłane pocztą. W zawiadomieniu podaje się zakres kontroli oraz dane kontaktowe inspektora kontroli w celu ustalenia terminu rozpoczęcia inspekcji. Obowiązek informowania o planowanej kontroli dotyczy płatników składek będących przedsiębiorcami. W przypadku pozostałych płatników nie ma wymogu pisemnego powiadamiania – jednak i tak inspektor kontroli informuje, że za

mierza przyjść na kontrolę. Natomiast samo rozpoczęcie kontroli następuje przez osobiste doręczenie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli przez inspektora kontroli. Tego samego dnia inspektor umawia się na termin doręczenia lub okazania przez płatnika dokumentów. Ponadto ustala liczbę ubezpieczonych oraz okres objęty kontrolą. Generalna zasada jest taka, że nie można kontrolować okresu, który już podlegał sprawdzeniu.

Czy są jakieś ramy czasowe, w których od momentu doręczenia upoważnienia nastąpi kontrola?

Inspektor kontroli musi wszcząć kontrolę w terminie od 8 do 30 dnia od daty doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. W tych widelkach czasowych dwie strony uzgadniają dogodny dla siebie termin. Kontrolę można także rozpocząć wcześniej – przed upływem siedmiu dni. Jednak w takim przypadku płatnik składek – przedsiębiorca wyraża na to zgodę na piśmie.

Płatnik powinien współpracować z inspektorem kontroli. Co powinien udostępnić kontrolerowi?

Należy udostępnić wszelkie dokumenty związane z zakresem kontroli. Przede wszystkim to, co ma wpływ na zgłoszenie do ubezpieczeń, czyli wszelkie umowy o pracę, umowy cywilno-prawne, które pozwolą na zweryfikowanie tego, co jest zapisane w systemie ZUS na podstawie dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych, z tym, co zastaniemy u płatnika. Jeżeli płatnik prowadzi księgi rachunkowe, to wydruki z kont księgowych syntetycznych i analitycznych, ale tylko tych, które ewidencjonują zdarzenia gospodarcze mające wpływ na dane ZUS, czyli wypłaty wynagrodzeń, świadczenia w naturze. Oprócz tego należy udostępnić wszelkiego rodzaju ewidencje, np. pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach ponieważ przepisy o Funduszu Emerytur Pomostowych wymagają aby płatnik wykazał ich

w odpowiednich formularzach ZUS i zapłacił za nich odpowiednie składki na FEP.

A czym kończy się kontrola?

Kontrola kończy się w dniu osobistego doręczenia protokołu kontroli albo nadania go za pośrednictwem poczty. Protokół zawiera wyłącznie ustalenia czyli opisanie stanu rzeczywistego i porównanie ze stanem, który powinien być. Zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład nie wydaje zaleceń. Inspektor kontroli jedynie informuje płatnika składek, że ma obowiązek złożyć dokumenty korygujące.

Czy ustalenia kontrolerów ZUS są ostateczne, czy można się od nich odwołać?

W ciągu 14 dni od daty otrzymania protokołu płatnik może zgłosić zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole. Inspektor ma obowiązek odnieść się do wniosków dowodowych, które płatnik składek zawarł w zastrzeżeniach, i sporządzić aneks do protokołu. Jeżeli zainteresowany nadal nie jest zadowolony z ustaleń, Zakład wydaje decyzję, od której przysługuje odwołanie do sądu w terminie miesiąca od daty doręczenia decyzji.

Czy w trakcie kontroli można mieć zastrzeżenia do jej przebiegu?

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej wprowadziła nowy środek odwoławczy – sprzeciw. Można go wnieść np. w związku z wadliwym upoważnieniem czy wszczęciem kontroli przed upływem 8 dni bez zgody płatnika. Termin na wniesienie sprzeciwu to 3 dni od daty wszczęcia kontroli. Jeżeli płatnik uważa, że limit czasowy kontroli został przekroczony, to owe 3 dni biegną od następnego dnia po przekroczeniu tego limitu.

Czy płatnik musi być obecny podczas kontroli?

Jeżeli chodzi o przedsiębiorców, to czynności kontrolne prowadzi się w obecności płatnika. Gdyby się zdarzyło, że fizycznie go nie ma, np. jest w delegacji, to ma obowiązek wskazać osobę upoważnioną do reprezentowania go. A jeżeli jest obecny, ale termin kontroli mu nie odpowiada, to umawia się z inspektorem kontroli na inny, dogodny dla obu stron termin. Jeżeli zdarzyłoby się, że mimo zawiadomienia, kilku kontaktów telefonicznych bądź osobistych inspektor nie może wszcząć kontroli, to przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dają prawo Zakładowi do wystąpienia do sądu o ukaranie za udaremnianie bądź utrudnianie czynności kontrolnych.

Czy należy się obawiać kontroli ZUS?

Absolutnie nie trzeba się bać. Kontrole są bardzo pozytywne. Dzięki nim płatnik wie, czy prawidłowo działa w zakresie ubezpieczeń społecznych. Jego pracownicy natomiast mogą się dowiedzieć, czy dane przekazane do ZUS są zgodne z rzeczywistością.

Rozmawiała Aleksandra Bełkowska

ZUS radzi

Ekspersi z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych są do Państwa dyspozycji. W tej rubryce odpowiadamy na zadawane przez Państwa pytania.

Jakie składki należy odprowadzać do ZUS-u za osobę zatrudnioną na podstawie umowy zlecenia, dla której jest to jedyne zatrudnienie?

Osoba zatrudniona na podstawie umowy zlecenia obowiązkowo podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i ubezpieczeniu wypadkowemu. Natomiast ubezpieczenie chorobowe jest dla niej dobrowolne. Zleceniobiorca obowiązkowo podlega także ubezpieczeniu zdrowotnemu. Ubezpieczeniom społecznym oraz ubezpieczeniu zdrowotnemu z umowy zlecenia nie podlegają uczniowie i studenci do ukończenia 26 lat.

Jestem na urlopie wychowawczym od 2011 r. Od 1.11.2012 r. zawarłam z inną firmą umowę zlecenia. Czy powinnam o tym poinformować swojego pracodawcę?

Osoba na urlopie wychowawczym podlega ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu, o ile

nie ma innych tytułów rodzających obowiązek ubezpieczeń. Dlatego też w okresie wykonywania umowy zlecenia będzie Pani podlegała ubezpieczeniom z tego tytułu, a nie z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym. Z tego względu w tym okresie pracodawca nie powinien rozliczać składek na Pani ubezpieczenia z tytułu przebywania na urlopie wychowawczym. Ma więc Pani obowiązek poinformowania pracodawcy o podleganiu ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu niż urlop wychowawczy.

Co można zrobić w przypadku, gdy pracodawca nie wypełnia swoich obowiązków i np. wykazuje na pasku RMUA składki niższe niż faktyczne?

Takie praktyki skutkują tym, że ubezpieczonemu na jego koncie ewidencjonowana jest składka obliczona od podstawy wymiaru wykazanej przez płatnika składek, tj. od kwoty

mniejszej niż faktycznie otrzymywane wynagrodzenia. W konsekwencji będzie to wpływać na wysokość świadczeń.

W takim przypadku powinniśmy interweniować przede wszystkim u samego płatnika składek, a także w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, np. na formularzu ZUS ZZU lub w dowolnie sformułowanym piśmie, pamiętając o podaniu danych umożliwiających identyfikację, tj. imienia i nazwiska, numeru PESEL lub serii i numeru dowodu tożsamości oraz adresu.

Czym się kierować przy wyborze oddziału ZUS-u gdy mam wątpliwości co do wydanej decyzji i ile ZUS ma czasu na odpowiedź?

Pytania w sprawie wydanej decyzji lub odwołanie od niej należy kierować do Oddziału ZUS, który decyzję wydał. Same wyjaśnienia dotyczące treści decyzji zostaną udzielone od ręki.

DANE PODSTAWOWE

Minimalne wynagrodzenie za pracę:	
— w 2012 r.	1500,00 zł
Przeciętne wynagrodzenie:	
— w IV kwartale 2011 r.	3586,75 zł
— w I kwartale 2012 r.	3646,09 zł
— w II kwartale 2012 r.	3496,82 zł
— w III kwartale 2012 r.	3510,22 zł
Prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 2012 r.	3526,00 zł

SKŁADKI

Minimalna wysokość składek za listopad 2012 r. (ub. emerytalne, rentowe i chorobowe):	
1. przy 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia	134,87 zł
2. przy 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego	634,05 zł
Składka na ubezpieczenie zdrowotne (dla 1 i 2)	254,55 zł
Składka na Fundusz Pracy (dla 2) – co najmniej	51,83 zł
Składka na ubezpieczenie wypadkowe (dla 1 i 2)	od 0,67%
	do 3,86% p.w.

ZASIŁKI

Zasiłek pogrzebowy od 1 marca 2011 r.	4000,00 zł
---------------------------------------	-------------------

EMERYTURY I RENTY

Minimalne:	
— emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna	799,18 zł
— renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy	613,38 zł
— renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa	959,02 zł
— renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem lub chorobą zawodową	736,06 zł
Dodatki do emerytur i rent	
— dodatek pielęgnacyjny, za tajne nauczanie	195,67 zł
— dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji	293,51 zł
— dodatek dla sieroty zupełnej	367,79 zł

EMERYTURY I RENTY

Dodatki do emerytur i rent	
— dodatek kombatancki	195,67 zł
— dodatek kompensacyjny	29,35 zł
— świadczenie pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych – w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy	od 9,81 zł do 195,67 zł
— świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR – w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy	od 9,81 zł do 195,67 zł
Renta socjalna po waloryzacji	682,67 zł
Renta socjalna przyznana po raz pierwszy od 1 marca 2012 r.	671,31 zł
Świadczenie przedemerytalne	938,25 zł
Kwota bazowa <i>(przeciętne wynagrodzenie pomniejszone o kwotę składek na ubezpieczenia społeczne)</i>	2974,69 zł
Kwoty przychodu powodujące zmniejszenie lub zawieszenie świadczeń rencistów i wcześniejszych emerytów	
70% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego:	
od 1 marca do 31 maja 2012 r.	2510,80 zł
od 1 czerwca do 31 sierpnia 2012 r.	2552,30 zł
od 1 września do 30 listopada 2012 r.	2447,80 zł
od 1 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 r.	2457,20 zł
130% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego:	
od 1 marca do 31 maja 2012 r.	4662,80 zł
od 1 czerwca do 31 sierpnia 2012 r.	4740,00 zł
od 1 września do 30 listopada 2012 r.	4545,90 zł
od 1 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 r.	4563,30 zł